

Culegere de texte literare

Lecturi școlare

Clasa a II-a

Cuprins

VASILE ALECSANDRI

Peneș Curcanul	5
Concertul în luncă.....	14

GEORGE COȘBUC

Iarna pe uliță.....	17
Cântec	23

ION CREANGĂ

Fata babei și fata moșneagului	25
--------------------------------------	----

NICOLAE LABIȘ

Vara.....	34
Legenda lui Negru Vodă.....	36

VASILE ALECSANDRI

Legendele lui Dragoș-Vodă	37
---------------------------------	----

IOAN SLAVICI

Spaima zmeilor.....	42
---------------------	----

PETRE ISPIRESCU

Prâslea cel voinic și merele de aur	53
Voinicul cel cu cartea în mână născut.....	70

BIOGRAFII

VASILE ALECSANDRI	91
--------------------------------	----

GEORGE COȘBUC	93
----------------------------	----

ION CREANGĂ	95
--------------------------	----

NICOLAE LABIȘ	97
----------------------------	----

IOAN SLAVICI	99
---------------------------	----

PETRE ISPIRESCU	101
------------------------------	-----

Dicționar de termeni literari.....	103
------------------------------------	-----

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Culegere de texte literare : lecturi școlare : clasa a II-a. - București :
Unicart, 2021
ISBN 978-606-9747-12-4

37

Vasile Alecsandri

Peneș Curcanul

Plecat-am nouă din Vaslui,
Și cu sergentul, zece,
Și nu-i era, zău, nimănu
În piept inima rece.
Voișii ca șoimul cel ușor
Ce zboară de pe munte,
Aveam chiar pene la picior,
Ș-aveam și pene-n frunte.

Toți dorobații¹, toți căciulari,
Români de viță veche,
Purtând opinci, suman, Țari
Și cușma pe-o ureche.
Ne dase nume de Curcani
Un hâtru bun de glume,
Noi am schimbat lângă Balcani
Porecla în renume!

---

¹ dorobaț, dorobații – soldat din infanterie.

Din câmp, de-acasă, de la plug,
 Plecat-am astă-vară
 Ca să scăpăm de turci, de jug
 Sărmana, scumpa țară.
 Așa ne spuse-n graiul său
 Sergentul Mătrăgună,
 Și noi ne-am dus cu Dumnezeu,
 Ne-am dus cu voie bună.

Oricine-n cale ne-ntâlnea
 Cântând în gura mare,
 Stătea pe loc, s-adimenea
 Cuprins de admirare;
 Apoi în treacăt ne-ntreba
 De mergem la vro nuntă?
 Noi răspundeam în hohot: „Ba,
 Zburăm la luptă cruntă!“

„Cu zile mergeți, dragii mei,
 Și să veniți cu zile!“
 Ziceau atunci bătrâni, femei,
 Și preoți, și copile;
 Dar cel sergent fără de musteți
 Răcnea: „Să n-aveți teamă,
 Românul are șapte vieți
 În pieptu-i de aramă!“

Ah! cui ar fi trecut prin gând
 Și-ar fi crezut vrodată
 Că mulți lipsi-vor în curând
 Din mândra noastră ceată!
 Priviți! Din nouă câți eram,
 Și cu sergentul, zece,
 Rămas-am singur eu... și am
 În piept inima rece!

Crud e când intră prin stejari
 Năprasnica secure,
 De-abate toți copacii mari
 Din falnica pădure!
 Dar vai de-a lumii neagră stea
 Când moartea nemiloasă
 Ca-n codru viu pătrunde-n ea
 Și când securea-i coasă!

Copii! aduceți un ulcior
 De apă de sub stâncă,
 Să sting pojarul meu de dor
 Și jalea mea adâncă.
 Ah! ochii-mi sunt plini de scânteii
 Și mult cumplit mă doare
 Când mă gândesc la frații mei,
 Cu toți periți în floare.

Cobuz ciobanu-n Calafat
Cânta voios din fluier,
Iar noi jucam hora din sat,
Râzând de-a boabei șuier.
Deodat-o schijă de obuz
Trăsnind... mânca-o-ar focul!
Retează capul lui Cobuz
Ș-astfel ne curmă jocul.

Trei zile-n urmă am răzbit
Prin Dunărea umflată,
Și nu departe-am tăbărât
De Plevna blestemată.
În fața noastră se-nălța
A Griviței redută,
Balaur crunt ce-amenința
Cu gheara-i nevăzută.

Dar și noi încă o pândeam
Cum se pândește-o fiară
Și tot chiteam și ne gândeam
Cum să ne cadă-n gheară?
Din ziori în ziori și turci și noi
Zvârleam în aer plumbii
Cum zvârli grăunți de popușoi
Ca să hrănești porumbii.

Și tunuri sute bubuiau...
Se clătina pământul!
Și mii de bombe vâjâiau
Trecând în zbor ca vântul.
Ședea ascuns turcu-n ocol
Ca ursu-n vizuine.
Pe când trăgeam noi tot în gol,
El tot în carne vie...

Ținteș era dibaci tunar,
Căci toate-a lui ghiulele
Loveau turcesul furnicar,
Ducând moartea cu ele.
Dar într-o zi veni din fort
Un glonte, numai unul,
Și bietul Ținteș căzu mort,
Îmbrățișându-și tunul.

Pe-o noapte oarbă, Bran și Vlad
Erau în sentinele.
Ferbea văzduhul ca un iad
De boambe, de șrapnele¹.
În ziori găsit-am pe-amândoi
Tăiați de iatagane,
Alături e-un moviloi
De leșuri musulmane.

¹ șrapnel, șrapnele – proiectil de artilerie încărcat cu gloanțe, cu focos reglabil, care explodează într-un punct voit de pe traiectorie.

Sărmanii! bine s-au luptat
 Cu lifta¹ cea păgână
 Și chiar murind ei n-au lăsat
 Să cad-arma din mână.
 Dar ce folos! ceata scădea!
 Și-acum rămăsese
 Cinci numai, cinci flăcăi din ea,
 Și cu sergentul, șese! ...

Veni și ziua de asalt,
 Cea zi de sânge udă!
 Părea tot omul mai înalt
 Față cu moartea crudă.
 Sergentul nostru, pui de zmeu,
 Ne zis-aste cuvinte
 „Cât n-om fi morți, voi cinci și eu,
 Copii, tot înainte!“

Făcând trei cruci, noi am răspuns:
 „Amin! și Doamne-ajută!“
 Apoi la fugă am împuns
 Spre-a turcilor redută².
 Alelei! Doamne, cum zburau
 Voinicii toți cu mine!

¹ liftă, lifte – termen injurios dat în trecut de românii ortodocși popoarelor de altă religie; termen de ocară dat cotropitorilor.

² redută, redute – mic fort de apărare, înconjurat cu șanțuri, folosit pentru apărarea circulară.

Și cum la șanțuri alergau
 Cu scări și cu fașine!¹

Iată-ne-ajunși!... încă un pas.
 „Ura!-nainte, ura!...“
 Dar mulți rămân fără de glas.
 Le-nchide moartea gura!
 Reduta-n noi răpede-un foc
 Cât nu-l încape gândul.
 Un șir întreg s-abate-n loc,
 Dar altul îi ia rândul.

Burcel în șanț moarte zdrobind
 O tivdă² păgânească.
 Șoimu-n redan³ cade răcnind:
 „Moldova să trăiască!“
 Doi frați Călini, ciunțiți de vii,
 Se zvârcolesc în sânge;
 Niciunul însă, dragi copii,
 Niciunul nu se plânge.

¹ fașină, fașine – mănunchi de nuiele subțiri, legat din loc în loc cu frânghie uneori umplut cu pietre, moloz sau pământ, folosit la întărirea terasamentelor drumurilor.

² tidvă, tidve – craniu, țeastă, cap.

³ redan, redane – lucrare simplă de fortificație, alcătuită dintr-un zid în formă de unghi, ieșit în afară, folosită în trecut pentru apărarea unei treceri.